

วารสารวิจัย ราชภัฏเชียงใหม่

ประจำปีี่ 17 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2559

RAJABHAT CHIANG MAI RESEARCH JOURNAL

วารสารวิจัยเพื่อรับใช้สังคม

ISSN 1513-8410

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

RAJABHAT CHIANG MAI RESEARCH JOURNAL

ประจำปี 17 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2559

ISSN 1513-8410

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ธรรมไชย
อาจารย์ ดร.บงอร ฉัตรรุ่งเรือง

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.พัทธพร คุณประดิษฐ์

รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์ ดร. ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชิตชล ผลารักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ เขียนงาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา เจริญ
รองศาสตราจารย์ ดร. เอกรัฐ บุญเชียง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา แซ่มซ้อย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา ศรีพันธ์
รองศาสตราจารย์ เอนก ชิตเกษร
รองศาสตราจารย์ จักรภพ วงศ์ละคร
อาจารย์ ดร. กาญจน์ณภัทร ปัญญาโณ
อาจารย์ ดร. จตุพร เสถียรคง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปทมนันท์ นาคนิษฐานนธ์
รองศาสตราจารย์ ประวิติ พันผาสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภฤกษ์ ธาราพิทักษ์วงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิชัย สาเอี่ยม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดนุลดา จามจรี

มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยพายัพ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร. ยุติ พิรพรพิศาล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชิตชล ผลารักษ์
อาจารย์ ดร. พลรัตน์ พันธุ์แพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พหล ศักดิ์คะทศน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษบา สิทธิการ
ดร. นายแพทย์ ชูสิน สีสพัทธ์กุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณพณี สันติกุล
รองศาสตราจารย์ ดร. พิชาย พันธ์แพ
อาจารย์ ทิชาวัลย์ ตีการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภฤกษ์ ธาราพิทักษ์วงศ์
นางณัฐธยาน์ บันทา
นางสาวศรัญญา ไชยวงศ์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
โรงพยาบาลสารภี
Hong Kong Polytech University
มหาวิทยาลัยพายัพ
รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
นักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา
นักวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ ชั้น 14 เลขที่ 202 ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300
โทรศัพท์ 0-5388-5959 โทรสาร 0-5388-5950

คำนำ FOREWORD

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นวารสารที่จัดทำขึ้นเพื่อตีพิมพ์งานวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ทั้งทางด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการศึกษา โดยบทความที่ได้รับตีพิมพ์ในวารสารนั้นจะเป็นบทความที่แสดงให้เห็นที่ประจักษ์ว่าสามารถนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม ชุมชน และท้องถิ่น อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์ หรือ การเปลี่ยนแปลงแก่สังคมในทางที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการเผยแพร่การสร้างตระหนักรู้ การรับรู้ในปัญหา และแนวทางแก้ไขของชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่องในทุกฉบับที่ผ่านมา

ในวารสารฉบับนี้ยังคงเป็นการเผยแพร่ผลงานที่เต็มไปด้วยเนื้อหาทางด้านวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ หรือข้อมูล ที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์จากคณาจารย์ นักศึกษา และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อที่จะนำไปสู่การยกระดับ คุณภาพชีวิต สังคม ชุมชน และท้องถิ่น และก่อให้เกิดประโยชน์ด้านวิชาการแก่ผู้ที่สนใจทั่วไป โดยมีบทความหลากหลายศาสตร์ ทั้งทางด้านสังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การศึกษา การจัดการ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และศิลปวิทยาการ ซึ่งมีเนื้อหาบทความที่มีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นด้านยุทธศาสตร์การค้า การท่องเที่ยว และแผนพัฒนาการศึกษาเชิงพื้นที่ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชุมชนที่เน้นการพัฒนา วางแผน และแก้ปัญหาของสังคมผู้สูงอายุ และการอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีบทความที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะพื้นที่ชนบท และพื้นที่สูง รวมถึงมีบทความที่มีการศึกษาเสียงสะท้อนจากนักศึกษาแลกเปลี่ยนต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย เป็นต้น ซึ่งบทความต่างๆ เหล่านี้ได้ผ่านการพิจารณาและการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างเข้มข้นดังเช่น ที่ผ่านมา

กองบรรณาธิการขอขอบคุณนักวิจัยทุกท่านที่ได้ส่งบทความเข้ามาขอรับการตีพิมพ์ในวารสาร และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความในวารสารฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นเป้าหมายตามที่ได้ตั้งเอาไว้ อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ ในทางวิชาการของประเทศไทยต่อไป

กองบรรณาธิการ
วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

5

ยุทธศาสตร์ทีมประเทศไทยในการผลักดันการค้า การลงทุนระหว่างไทยและ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ต่อการเตรียมความพร้อม
สู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน: กรณีศึกษา สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
ณ นครหลวงเวียงจันทน์

นิชาภา เลิศประกายแสง

19

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมประเภท 3 ดาว
ในประเทศไทย เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มประชาคมอาเซียน

กฤษฎิยา มุลศรี รัตนา ลีดี และธิตินันท์ ชาญโกศล

33

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ

พลพัทธ์ชัย งามแสง เจริญวิษญ์ สมพงษ์ธรรม และพฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

47

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมการผลิตผักพื้นบ้านด้วยระบบพีชปอดกัย
ร่วมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรสำหรับผู้สูงอายุ

กานต์ชัยญา แก้วแดง

57

การพัฒนาบทเรียนวิทยาศาสตร์ท้องถิ่น เรื่อง การเสริมสร้างสุขภาพผู้สูงอายุ
ด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านล้านนาด้านจิตบำบัด

อาทิตยา ใจเตี้ย

69

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการศึกษาในด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในพื้นที่เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

พรwana รัตน์ชูโชค

81

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความคงทนในการจำคำศัพท์กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา
ของนักศึกษาปกาเกอะญอ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ที่จัดกระบวนการสอนโดยกลวิธีลิ้นซ์

ศิวาพร มหาทำนุโชค

91

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูชาวต่างชาติที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนไทย

สแกนต์ ลอมศรี และนรินทร์ชัย พัฒนพงศา

103

การพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูงสำหรับนักศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอยางตลาด
และอำเภอยะปริงการ จังหวัดเชียงใหม่

ภิญโญ คล้ายบวร และนรินทร์ชัย พัฒนพงศา

121

Thai Cultural Assimilation through Extra-curricular Activities:
A Case Study of Exchange Students at the Institute of International Studies,
Ramkhamhaeng University

Chatchawan Chaiyasat

**การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน
ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ**

THE DEVELOPMENT MANAGEMENT STRATEGIES FOR ENHANCING PARTICIPATION
IN EDUCATION PROVISION OF MARGINALIZED SCHOOLS,
SISAKET PROVINCE

.....
พวพัทธชัย งามแสง เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม และพฤทธิ ศรีบรรณพิทักษ์

CHIANG MAI
RAJABHAT
UNIVERSITY

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ

THE DEVELOPMENT MANAGEMENT STRATEGIES FOR ENHANCING PARTICIPATION IN EDUCATION PROVISION OF MARGINALIZED SCHOOLS, SISAKET PROVINCE

พลพัทธชัย งามแสง เจริญวิษณุ สมพงษ์ธรรม และพฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ 2. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ และ 3. พัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการจัดการศึกษา ด้านการบริหารและพัฒนาการศึกษา และด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เขต 3 และ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 28 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 552 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนา ด้วยวิธี Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) ทำการระดมความคิดเห็นและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างทักษะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันทั้ง 3 ด้าน สำหรับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า 1. ด้านการดำเนินการจัดการศึกษา มีจุดแข็ง (S) คือ

การวางแผนการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การวัดและการประเมินผล ส่วนของการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นจุดอ่อน (W) สำหรับปัจจัยภายนอกเป็นโอกาส (O) 2. ด้านการบริหารและพัฒนาการศึกษา มีจุดแข็ง (S) คือ การวางแผนการบริหารและพัฒนาการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การบริหารและพัฒนาการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การวัดและการประเมินผล แต่ปัจจัยภายนอกเป็นภาวะคุกคาม (T) 3. ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง มีจุดแข็ง (S) คือการวางแผนระดมทรัพยากร การดำเนินการระดมทรัพยากร การวัดและการประเมินผล และปัจจัยภายนอกเป็นโอกาส (O) ส่วนการพัฒนากลยุทธ์ พบว่า กลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีความเหมาะสม มีกลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1. ปฏิรูปการดำเนินการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างยั่งยืน 2. ปรับกระบวนการทัศน์ของชุมชนในการมีส่วนร่วมบริหารและพัฒนาการศึกษา 3. เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษา และมีกลยุทธ์รอง 12 กลยุทธ์

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหาร การพัฒนา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียนชายขอบ

ABSTRACT

This research aims: 1. To study the current state and the desired state of the administration to strengthen the involvement of the community in the education of the marginalized schools, Sisaket province 2. To analyze the strengths, weaknesses, opportunities, threats of the administration to strengthen the involvement of communities in the management of marginalized schools, Sisaket province and 3. To develop of management strategies to enhance the participation of communities in the management of marginalized schools, Sisaket province. To strengthen the involvement of communities in the management of 3 aspects Management education, Management and Development Studies and resource mobilization, education and other related resources. Data were collected from school administrators. Teachers and school board basis. Schools under the Primary Education Service Area office 3 and 4 in Sisaket province Administration. Secondary Educational Service office Area 28 and Provincial Administrative Organization of 552 people using stratified random sampling determine the sample size by using the table of Krejcie and Morgan were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation. And the index needs to develop ways Modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$) to brainstorm and evaluate the suitability and feasibility by 13 experts and stakeholders. The instrument used in this research were feedback on current conditions and the adverse conditions of the strategy to strengthen the involvement of the community in the education of marginalized offense. And evaluate the suitability and feasibility of the strategy to strengthen the involvement of communities in the management of school marginal offense. The results were as follow:

As regards the current and desirable conditions of Participation in Education Provision of Marginalized Schools, Sisaket Province. The average desirable conditions is higher than current. Current conditions both for the three strengths, weaknesses, opportunities and threats of internal and external factors management to strengthen the involvement of communities in the management of school marginal offenses found: 1. The implementation of the educational strengths (S) is planning to study the involvement of the community and measurement and evaluation. The study by the involvement of the community as

a weakness (W). External factors are the opportunities (O) 2. Management and Development Studies strengths (S) is the planning and management of education by being there. Community involvement Management and education by engaging the community. And measurement and evaluation. External factors are the threats (T) 3. Resource mobilization, education and other resources associated with its strengths (S) is planning to mobilize resources. Implementation of resource mobilization Measurement and Evaluation. External factors are the opportunities (O). As regards the strategy of the administration for enhancing participation in education provision of marginalized schools in Sisaket province consisted of 3 primary strategies: 1. The implementation of education reforms without the involvement of a sustainable community 2. The paradigm of community involvement in the management and development of education. 3. The increase the capacity of communities to engage raise educational resource strategy and 12 secondary strategies

Keywords: Management Strategies, Development, Participation in Education Provision, Marginalized Schools

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับ 2550 ได้มีบทบัญญัติในเรื่องแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้โดยเฉพาะ โดยกำหนดให้รัฐส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการจัดบริการสาธารณะ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบ ให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้ ได้กำหนดให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในการจัดการศึกษา (สำนักงานกฤษฎีกา, 2550)

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เมื่อ 18 สิงหาคม 2552 ให้มีการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้ทั้งระบบ ให้พิจารณาระบบการศึกษาและเรียนรู้ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการศึกษาของประเทศ ซึ่งต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบอื่น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เกษตรกรรม สาธารณสุข การจ้างงาน และได้กำหนดเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา โดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกกระบวนการศึกษาด้วย เพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยได้กำหนดประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาและเรียนรู้ที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วนสี่ประการหลัก ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาครูยุคใหม่ การพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ และการพัฒนาการบริหารจัดการใหม่ ซึ่งระบุถึงการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้นเพื่อให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึง โรงเรียนชายขอบว่าเป็นโรงเรียนที่มีพื้นที่ติดแนวชายแดนและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่อยู่บริเวณนั้น รวมทั้งขยายโอกาสทางการศึกษาโดยกลุ่มเป้าหมายคือ เด็กไทยทุกคน โดยเฉพาะเด็กที่เรียนในโรงเรียนชายขอบทั่วประเทศ ซึ่งเป็นกลุ่มเด็กที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงโอกาสด้านต่างๆ เพื่อจะได้พัฒนาการจัดการศึกษาที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โรงเรียนชายขอบในจังหวัด

ศรีสะเกษ ยังพบปัญหาในการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนชายขอบ ซึ่งข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสถานศึกษาโรงเรียนชายขอบ สถานศึกษาควรเพิ่มศักยภาพของครูผู้สอน ให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยฝึกทักษะกระบวนการ คิดวิเคราะห์ การประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพัฒนาข้อดี ข้อเสีย ความถูกต้อง ความผิด ระบุสาเหตุ ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง โดยจัดให้ครอบคลุมทุกชั้นเรียนและให้มีความต่อเนื่อง มีการพัฒนาครูผู้สอน โดยการอบรมวิธีการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการวัดและ ประเมินผลตามสภาพจริง และฝึกความมีระเบียบวินัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ควรประสานหน่วยงานต้นสังกัดเข้ามา สนับสนุนในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการวิจัยในชั้นเรียนให้สามารถวิจัยสื่อ และการเรียนรู้เพื่อนำผลวิจัยไปพัฒนาให้มากขึ้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเทคนิคการสอนโดยใช้โครงงานทั้งแบบแยก สารการเรียนรู้และแบบบูรณาการ สถานศึกษาควรร่วมกับชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบล ในการกำหนดให้มีและ ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นให้มีกิจกรรมตามความถนัด ตามความสนใจ เช่น ดนตรี อาชีพที่สนใจ กิจกรรมโครงงานให้มากขึ้น โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน นอกจากนี้ ศรีวรรณ เกียรติสุรนนท์ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาขององค์กรเอกชนจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยได้รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ องค์กรเอกชนจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องเหมาะสม ปฏิบัติได้ และสถานศึกษาได้รับประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วย คณะอนุกรรมการจากองค์กรเอกชนเข้าร่วมบริหารจัดการใน 6 ฝ่าย คือ วิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล บริหารงานทั่วไป ระดมเงินทุนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา และประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกัน กำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายไว้ด้วย โดยเฉพาะในการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัย ได้สังเคราะห์เอกสารงานวิจัย (Document Analysis) จากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์งานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย ในประเทศและงานวิจัยของหน่วยงาน รวมจำนวน 133 เรื่อง ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาในช่วงพุทธศักราช 2542-2550 พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย ซึ่งแตกต่างจากความคาดหวังของชุมชน ที่ต้องการจะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของบุตรหลาน ในระดับปานกลางถึงระดับมาก และข้อค้นพบเกี่ยวกับปัจจัยที่ชุมชนมีส่วนร่วมไม่เต็มที่ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา การไม่ได้รับโอกาสในการมีส่วนร่วม การไม่เข้าใจในบทบาทที่เหมาะสม ของชุมชน และสัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษา โรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนอย่างแท้จริง และยังเป็นการศึกษาตลอดชีวิต (Education for all) โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม ของชุมชนในการจัดการศึกษาให้เกิดผลสูงสุดแก่วงการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เขต 3 และ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตที่ 28 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นโรงเรียนชายขอบในอำเภอกันทรลักษ์ อำเภอขุนหาญ อำเภอขุขันธ์ และอำเภอภูสิงห์ จำนวน 310 โรงเรียน รวมจำนวน 1,240 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เขต 3 และ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตที่ 28 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นโรงเรียนชายขอบในอำเภอกันทรลักษ์ อำเภอขุนหาญ อำเภอขุขันธ์ และอำเภอภูสิงห์ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970) จำนวน 138 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 552 คน และทำการระดมความคิดเห็นและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 13 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เขต 3 และ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตที่ 28 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพ

1. ศึกษาจากกรอบแนวคิด คือ การใช้กระบวนการบริหารของ PIE และ PEST Analysis ร่วมกับการสังเคราะห์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ แนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสร้างแบบสอบถามและแบบประเมินฉบับร่าง

2. นำร่างแบบสอบถามและแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นชอบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยประเมินความตรงเชิงเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (CVI) จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา

3. นำร่างแบบสอบถามและแบบประเมินที่อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นชอบไปทดลองใช้ (Try Out) เครื่องมือกับผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จาก 10 โรงเรียน/ชุมชน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) และความเข้าใจประเด็นการตอบข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละข้อ

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient) (Cronbach, 1984: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.98

5. นำร่างแบบสอบถามและแบบประเมินที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงและปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วมาสร้างเป็นแบบสอบถามและแบบประเมินต่อไป

6. นำแบบสอบถามและแบบประเมินจากข้อ 5 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นชอบ
7. ปรับปรุงแบบสอบถามและแบบประเมินจากข้อ 6 ที่อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นชอบแล้วสร้างเป็นแบบสอบถามและแบบประเมินฉบับสมบูรณ์
8. ร่างกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษ โดยผู้วิจัยเองแล้วนำไปพัฒนาจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม โดยพิจารณาคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 13 ท่าน
9. ดำเนินการประชุมสนทนากลุ่ม ตามประเด็นหัวข้อในการประชุมสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้น เพื่อตรวจสอบในด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ความครอบคลุมและการนำระบบไปใช้ ข้อดีและข้อจำกัดของกลยุทธ์ ข้อเสนอแนะต่างๆของผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ โดยการส่งหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี พร้อมซองจดหมายจำหน่ายซองที่อยู่ของผู้วิจัยให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์และเก็บข้อมูลด้วยตัวเองในบางส่วนและขอความร่วมมือส่งแบบสอบถามคืน ภายใน 15 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประเมินจุดแข็ง-จุดอ่อน โอกาส-ภาวะคุกคาม สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นโดยวิธี Priority Need Index ($PNI_{modified}$) แบบปรับปรุง (สุวิมล ร่องวานิช, 2552: 275-279) การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน คือ จุดแข็ง (S) และจุดอ่อน (W) ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษ โดยวิเคราะห์จากค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) นำมาจัดกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม คือ สูง ปานกลาง และต่ำ ดังนี้

$$\frac{\text{ค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ สูงสุด} - \text{ค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ ต่ำสุด}}{3}$$

$$\text{แทนค่าในสูตร } \frac{0.22 - 0.09}{3} = 0.04$$

นำผลที่ได้มาจัดกลุ่ม ($PNI_{modified}$) ได้ดังนี้

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } (PNI_{modified}) \text{ สูง} = 0.19-0.23$$

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } (PNI_{modified}) \text{ ปานกลาง} = 0.14-0.18$$

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } (PNI_{modified}) \text{ ต่ำ} = 0.09-0.13$$

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก คือ โอกาส (O) และภาวะคุกคาม (T) ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษ ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐ (P) ด้านเศรษฐกิจ (E) ด้านสังคม (S) และด้านเทคโนโลยี (T) ซึ่งมีผลต่อการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโดยวิเคราะห์จากค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) นำมาจัดกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม คือ สูง ปานกลาง และต่ำ ดังนี้

$$\frac{\text{ค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ สูงสุด} - \text{ค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ ต่ำสุด}}{3}$$

$$\text{แทนค่าในสูตร} \quad \frac{0.19 - 0.14}{3} = 0.01$$

นำผลที่ได้มาจัดกลุ่ม $PNI_{modified}$ ได้ดังนี้

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ สูง} = 0.18-0.19$$

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ ปานกลาง} = 0.16-0.17$$

$$\text{กลุ่มที่มีค่าดัชนี } PNI_{modified} \text{ ต่ำ} = 0.14-0.15$$

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าคะแนนของคำตอบ การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ระบบนี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด

4 หมายถึง ระบบนี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้มาก

3 หมายถึง ระบบนี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ปานกลาง

2 หมายถึง ระบบนี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้น้อย

1 หมายถึง ระบบนี้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในด้านการดำเนินการจัดการศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) ด้านการบริหารและพัฒนาการศึกษา พบว่า โดยรวมสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง พบว่า โดยรวมสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) ผลของการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ในด้านการดำเนินการจัดการศึกษา พบว่า โดยรวมค่า $PNI_{modified}$ อยู่ที่ระดับ 0.17 ในด้านการบริหารและพัฒนาการศึกษา พบว่า โดยรวมระดับค่าอยู่ที่ 0.16 ในด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง พบว่า โดยรวมระดับค่า $PNI_{modified}$ อยู่ที่ 0.18

ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษ ในแต่ละด้านมีดังนี้ 1. ด้านการดำเนินการจัดการศึกษา มีจุดแข็ง (S) คือ การวางแผนการจัดการศึกษา

โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และการวัดและการประเมินผล ส่วนของการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นจุดอ่อน (W) สำหรับปัจจัยภายนอกเป็นโอกาส (O) 2. ด้านการบริหารและพัฒนาการศึกษา มีจุดแข็ง (S) คือ การวางแผนการบริหารและพัฒนาการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การบริหารและพัฒนาการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และการวัดและการประเมินผล แต่ปัจจัยภายนอกเป็นภาวะคุกคาม (T) 3. ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง มีจุดแข็ง (S) คือ การวางแผนระดมทรัพยากร การดำเนินการระดมทรัพยากร การวัดและการประเมินผล และปัจจัยภายนอกเป็นโอกาส (O)

ผลจากการพัฒนากลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์รอง โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์ กลยุทธ์รอง 12 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 ปฏิรูปการดำเนินการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์รองที่ 1 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน

กลยุทธ์รองที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ

กลยุทธ์รองที่ 3 ปรับปรุงรูปแบบการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อสนองตอบต่อด้านการเมืองและนโยบายของรัฐ สภาพเศรษฐกิจ และสภาพสังคม

กลยุทธ์รองที่ 4 วัดและประเมินผลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการจัดการศึกษาในโรงเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพการมีส่วนร่วม

กลยุทธ์หลักที่ 2 ปรับกระบวนทัศน์ของชุมชนในการมีส่วนร่วมบริหารและพัฒนาการศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 5 บูรณาการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารและพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์รองที่ 6 เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาการศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 7 ปลุกฝังและเสริมสร้างความสำคัญของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารและพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน

กลยุทธ์รองที่ 8 เสริมสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการบริหารและพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน

กลยุทธ์หลักที่ 3 เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรทางการศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 9 ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีมาช่วยสนับสนุนการดำเนินการ

กลยุทธ์รองที่ 10 กำหนดรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาแบบบูรณาการเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน

กลยุทธ์รองที่ 11 ปรับปรุงรูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

กลยุทธ์รองที่ 12 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยเมื่อเปรียบเทียบกันโดยรวมระหว่างสภาพที่พึงประสงค์และสภาพปัจจุบันของการดำเนินการจัดการศึกษา การบริหารและพัฒนาการศึกษา และการระดมทรัพยากรทางการศึกษา และทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากกว่าทุกด้าน อาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545) แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มีหลักการสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา โดยได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาการศึกษา และให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) และความคาดหวังของชุมชนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่กำหนดให้การศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนได้เน้นให้ทุกส่วนของสังคม คือ ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วิชิต นันทสุวรรณ และจำนงค์ แรกพินิจ (2541) ได้นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง การจัดการศึกษาในลักษณะนี้เกิดจากความสามารถและความต้องการของคนในชุมชน ที่มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และตอบสนองความต้องการของสมาชิกในชุมชน โดยยึดหลักให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างไม่มีขีดจำกัดของระยะเวลา สถานที่ เพศ และอายุ เป็นการเปิดโอกาสให้คนได้เรียนรู้ตามอัธยาศัยที่แท้จริง ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทหลักในการจัดการศึกษา ทั้งนี้รูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวทางนี้ ต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 อย่างที่มีอยู่ในชุมชน ได้แก่ คน ความรู้ และทรัพยากร รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นที่สัมพันธ์ และสอดคล้องกับความเป็นจริงของสภาพชุมชน สนองความต้องการและวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นโดยบุคคลในท้องถิ่น เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง มาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและประเมินผล รูปแบบการเชื่อมประสานการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะกับชุมชนที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง มีองค์กรชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้ร่วมกัน มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชุมชนอื่น ชุมชนมีความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของพื้นที่ตนเองให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2. ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ภาวะคุกคาม ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบจังหวัดศรีสะเกษในแต่ละด้านมีดังนี้ 1. ด้านการดำเนินการจัดการศึกษา มีจุดแข็ง (S) คือ การวางแผนการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และการวัดและการประเมินผล ส่วนของการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นจุดอ่อน (W) สำหรับปัจจัยภายนอกเป็นโอกาส (O) 2. ด้านการบริหารและพัฒนาการศึกษา มีจุดแข็ง (S) คือ การวางแผนการบริหารและพัฒนาการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน การบริหารและพัฒนาการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และการวัดและการประเมินผล แต่ปัจจัยภายนอกเป็นภาวะคุกคาม (T) 3. ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษาและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง มีจุดแข็ง (S) คือการวางแผนระดมทรัพยากร การดำเนินการระดมทรัพยากร การวัดและการประเมินผล และปัจจัยภายนอกเป็นโอกาส (O) ซึ่งจากผลการวิจัยจะเห็นว่ายังมีจุดอ่อนของการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนจะต้องได้รับการแก้ไขโดยการสร้างเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสังคมนั้นๆ โดยเน้นการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ มีความรู้ที่ถูกต้อง จนถึงการได้รับการยอมรับจากชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุชาติ จักรพิสุทธิ์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านเหตุผล โดยการเปิดโอกาสให้สังคม องค์กรต่างๆ ในชุมชนประชาชนมีบทบาทหลักตามสิทธิ หน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ

วางแผน การร่วมปฏิบัติและการรับผิดชอบในผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน ให้การดำเนินงานเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดด้วยความสมัครใจ ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องของชุมชนทางด้านจิตใจ อารมณ์ รวมทั้งค่านิยมของประชาชนเป็นเครื่องชี้นำตนเองให้เข้ามามีส่วนร่วม แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การกระทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมเกิดความผูกพัน มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ดำเนินด้วยความสมัครใจ สอดคล้องกับการศึกษาของซูชาติ พ่วงสมจิตต์ (2540) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยกลุ่มปัจจัยสำคัญ ดังนี้ กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสภาวะช่วงเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง เช่น การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองของท้องถิ่น ปัจจัยด้านสังคม วัฒนธรรม ได้แก่ ลักษณะนิสัยพื้นฐานของคนในชุมชน ปัจจัยเกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ ความศรัทธา ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ความเป็นห่วงในสวัสดิภาพของบุตรหลาน ความเกี่ยวข้องผูกพันกับโรงเรียน สถานภาพของคนในชุมชน ความคาดหวังที่มีต่อโรงเรียน ลักษณะนิสัยพื้นฐานของคนในชุมชน เครือข่ายชุมชน ผู้นำชุมชน ความพร้อมของคนในชุมชน การเห็นความสำคัญของตนเองและการเห็นแก่ความเจริญของส่วนรวม กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ประกอบด้วย ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากรของโรงเรียนผู้บริหารและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ปัจจัยเกี่ยวกับวิธปฏิบัติงานของโรงเรียน โรงเรียนมีระบบที่เอื้อให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วม ปัจจัยเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนมีแผนงานและการพัฒนาที่ดี ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของโรงเรียน ความเป็นมาของชุมชน และการเป็นแหล่งสร้างประโยชน์แก่ผู้มีส่วนร่วม

3. การพัฒนากลยุทธ์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชายขอบ จังหวัดศรีสะเกษ ทำให้เกิดกลยุทธ์หลัก 3 กลยุทธ์ กลยุทธ์รอง 12 กลยุทธ์ ซึ่งแต่ละกลยุทธ์มีความเหมาะสมและความเป็นได้ อยู่ในระดับมากทุกกลยุทธ์ แสดงให้เห็นว่าสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพียงแต่ผู้นำไปใช้จะต้องศึกษาสภาพแวดล้อม สภาพสังคม และบริบทของแต่ละพื้นที่ให้ชัดเจน เพื่อที่จะได้นำกลยุทธ์ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง และเกิดความต่อเนื่องยั่งยืน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบเคอร์รา (Becerra, 1974) พบว่า การตัดสินใจใดๆ ที่เกี่ยวกับโรงเรียน ผู้บริหาร และตัวแทนชุมชนจะต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของชุมชน อีกทั้งพร้อมที่จะเข้าร่วมกับชุมชนได้ทุกโอกาส ด้านการมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีส่วนร่วมต่ำสุดคือ การเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษาต่อชุมชนและสาธารณชน อาจเป็นเพราะสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน

จะเห็นได้ว่าการพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่างๆ มีหลักที่คล้ายคลึงกัน แต่มีกระบวนการดำเนินการที่อาจจะแตกต่างกันอยู่บ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละแห่ง เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนจะไม่เกิดขึ้นถ้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหรือโรงเรียนและชุมชนไม่สามารถประสานประโยชน์ร่วมกันได้ ถ้าต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหรือโรงเรียนในท้องถิ่นเป็นเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ในชุมชน และมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิตของประชาชนแต่ละท้องถิ่นนั้น จะต้องดำเนินการในลักษณะที่ให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ โดยเฉพาะต้องส่งเสริมความรู้ ความสามารถด้านวิชาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหรือโรงเรียนและชุมชนให้มากขึ้น

ชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมกับทางโรงเรียนในการจัดการศึกษาไม่ครบกระบวนการของการมีส่วนร่วม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการปฏิบัติตามความต้องการของโรงเรียน โดยเฉพาะการร่วมบริจาค การร่วมแรงงาน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชน ในชุมชนเพื่อกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาซึ่งไม่สามารถเป็นจริงได้ เพราะการมีส่วนร่วมในความหมายที่แท้จริงนั้นคือประชาชนในชุมชนควรจะต้องมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในกิจกรรมทุกกิจกรรม และทุกขั้นตอนของกระบวนการอย่างแท้จริง

ในส่วนข้อเสนอแนะในการสร้างเสริมเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง
2. องค์กรต่างๆ ในชุมชนก็จะต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เข้มแข็งและเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาร่วมด้วย
3. บุคลากรของรัฐและประชาชนในชุมชนต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยม โดยต้องมีจิตสำนึกว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของทุกคน
4. โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและชุมชนควรมีปฏิสัมพันธ์กันให้มากยิ่งขึ้น โดยอาจใช้การจัดประชุม พบปะสังสรรค์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น
5. โรงเรียน/สถานศึกษาจัดอบรม สัมมนา ให้ความรู้แก่คณะกรรมการในกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา
6. โรงเรียน/สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยเน้นเรื่องความพร้อมของชุมชน องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน มีการสำรวจและพิจารณาศักยภาพของชุมชนรอบโรงเรียน หรือชุมชน องค์กรต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง อาจมีการจัดประชุมเชิญชุมชนเข้าร่วมพูดคุย อภิปราย ให้ผู้นำชุมชน องค์กรต่างๆ เข้าเยี่ยมชมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน หรือจัดกิจกรรมเพื่อสานสัมพันธ์ เพื่อให้โรงเรียนได้เล็งเห็นศักยภาพหรือจุดแข็งของชุมชนที่เป็นฐานความรู้ในท้องถิ่น อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษารอบชุมชนได้เป็นอย่างดี
2. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล ซึ่งอาจจะไม่ได้ข้อมูลเชิงลึกในบางส่วนที่เป็นกลยุทธ์ที่บางสถานศึกษาใช้แล้วได้ผล และมีจุดเด่น และอาจไม่ได้ลงรายละเอียดมากพอตามที่สถานศึกษาต้องการ ในการศึกษาค้างต่อไปควรมีการสัมภาษณ์ข้อมูลในเชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการบอกเล่าประสบการณ์ และการนำกลยุทธ์ไปใช้ไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนได้มากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ทั้งสองท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม และศาสตราจารย์ ดร.พทุธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ รวมถึงผู้ให้ข้อมูล และผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ช่วยกลั่นกรอง ให้ข้อเสนอแนะจนได้กลยุทธ์ที่มีคุณค่าต่อการนำไปใช้บริหารจัดการศึกษาในบริบทของจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2553 (ฉบับที่ 3)**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สภานาถพรว.
- ชูชาติ พวงสมจิตต์. 2540. **การวิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิต นันทสุวรรณ และจำนงค์ แรกพินิจ. 2541. **บทบาทของชุมชนกับการศึกษา**. รายงานการศึกษาวิจัยเสนอสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ศรีวรรณ เกียรติสุรนนท์. 2554. **การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรเอกชนจังหวัดศรีสะเกษ**. ปริญญาญานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สุชาติ จักรพิสุทธิ์. 2547. **การศึกษาทางเลือกของชุมชน**. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. ปีที่ 27 ฉบับที่ 4: 18-23.
- สุวิมล ว่องวาณิช. 2552. **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานกฤษฎีกา. 2550. **พระราชบัญญัติ ระเบียบราชการแผ่นดิน พ.ศ.2550**. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2554. **นโยบายหลักเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2554-2561)**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- Becerra, G.V. 1974. Role perceptions of administrators and community representatives in participatory decision making. **Dissertation Abstracts International**. 34(4): 6887-A.
- Cronbach, L. Joseph. 1984. **Essential of Psychology and Education**. New York: Mc-Graw Hill.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. 1970. Determine Sample Size for Research Activities. **Journal of Education and Psychological Measurement**. September 21, 1970. 30(3): 607-610.

[illegible]

วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่

เป็นวารสารเพื่อรองรับงานวิชาการเพื่อสังคม

โดยมีเป้าหมายและขอบเขต (Aim and Scope) ที่รับตีพิมพ์บทความที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการศึกษา ที่สามารถแสดงได้เป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคม ชุมชน และท้องถิ่น และก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในความตระหนักและการรับรู้ในปัญหา และแนวทางแก้ไขของชุมชน และท้องถิ่น โดยมีองค์ประกอบทางด้านการวิจัยที่บ่งชี้สภาพการเปลี่ยนแปลงในเชิงพื้นที่ ชุมชน และสังคม เป็นงานวิจัยที่มีส่วนร่วมและได้รับการยอมรับของสังคม และงานวิจัยที่ใช้องค์ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น หรือสามารถคาดการณ์ ประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลง และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสังคม ชุมชน และท้องถิ่นให้ยั่งยืน

รูปแบบของวารสาร

- กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม
- บทความที่ตีพิมพ์ต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ บทความละ 2 ท่าน

รูปแบบการเขียนบทความ/บทความวิจัย

กองบรรณาธิการได้กำหนดระเบียบการส่งต้นฉบับไว้ให้ผู้เขียนยึดเป็นแนวทางในการส่งต้นฉบับสำหรับการตีพิมพ์ลง “วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่” และกองบรรณาธิการสามารถตรวจสอบต้นฉบับก่อนการตีพิมพ์ เพื่อให้วารสารมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ โดยวารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 เดือนตุลาคม พ.ศ.2556-มีนาคม พ.ศ.2557 จะเป็นวารสารเพื่อรองรับงานวิชาการเพื่อสังคม โดยการกำหนดเป้าหมายและขอบเขต (Aims & Scope) ที่จะตีพิมพ์บทความที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือท้องถิ่น ทางด้านสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการศึกษา ที่สามารถแสดงได้เป็นที่ประจักษ์ว่าสามารถใช้แก้ปัญหาหรือพัฒนาสังคมและก่อให้เกิดประโยชน์อย่างชัดเจน หรือเป็นการเปลี่ยนแปลงในความตระหนักและการรับรู้ในปัญหาและแนวทางแก้ไขของชุมชน โดยเนื้อหาของบทความควรจะนำเสนอให้เห็นถึงประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- สภาพการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ในบทนำ ที่มาของปัญหา)
- การมีส่วนร่วมและการยอมรับของสังคมเป้าหมาย (มีผู้แต่งร่วมเป็นภาคเอกชนหรือตัวแทนชุมชน)
- กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น (วิธีการทดลอง บทสรุปเชิงเสนอแนะ)
- ความรู้หรือความเชี่ยวชาญที่ใช้ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น (ทฤษฎีและกรอบแนวคิด)
- การคาดการณ์สิ่งที่จะตามมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นแล้ว (ข้อเสนอแนะหลังบทสรุป)
- การประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (เป็น Outcome ของงาน พิจารณาจากการนำไปใช้ประโยชน์ และ Citation)
- แนวทางการติดตามและธำรงรักษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นให้คงอยู่ต่อไป (เป็น Outcome ของงาน พิจารณาจากการนำไปใช้ประโยชน์ และ Citation)

การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการพิมพ์

1. **ตัวอักษร** : ใช้ตัวอักษร TH Sarabun PSK โดยชื่อบทความใช้อักษรตัวหนา ขนาด 20 pt ชื่อผู้เขียนและหัวข้อหลักใช้อักษรตัวหนา ขนาด 18 pt และเนื้อเรื่องใช้อักษรตัวปกติ ขนาด 16 pt
2. **การตั้งค่าหน้ากระดาษ** : บนและซ้าย ขนาด 1.5 นิ้ว ล่างและขวา ขนาด 1 นิ้ว
3. **ความยาวของเนื้อหา** : ไม่เกิน 15 หน้า รวมตารางรูปภาพ และเอกสารอ้างอิง
4. **รูปแบบการใช้ภาษาอังกฤษในเนื้อเรื่องภาษาไทย** :
 - ชื่อวิทยาศาสตร์ คำขึ้นต้นให้ใช้อักษรตัวใหญ่ และใช้ตัวอักษรเอียง เช่น *Uglens acus*
 - ชื่อเฉพาะให้ขึ้นต้นด้วยตัวใหญ่ทุกคำ เช่น Berdmann, Lemmermann
 - ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกวงเล็บให้ใช้ตัวเล็ก เช่น random complete block design
 - ตัวย่อให้ใช้อักษรตัวใหญ่ทั้งหมด และควรมีคำเต็มบอกไว้ในการใช้ครั้งแรก เช่น (random complete block design, RCBD)

การเรียงลำดับเนื้อหา

1. **ชื่อเรื่อง (Title)** : ใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษเฉพาะตัวอักษรแรกของชื่อเรื่องเท่านั้นที่ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ (capital letter) นอกนั้นใช้ตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะ
2. **ชื่อผู้วิจัย** : เฉพาะผู้วิจัยหลักให้พิมพ์ด้วยตัวหนา โดยระบุสถานที่ทำงานหรือหน่วยงานที่สังกัด และอีเมล
3. **บทคัดย่อ (Abstract)** : (ภาษาไทยก่อนและตามด้วยภาษาอังกฤษ) เป็นการสรุปสาระสำคัญ ประเภทวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย และสรุปผลการวิจัยที่กระชับและชัดเจน ระบุตัวเลขสถิติที่สำคัญ ใช้ภาษารัดกุมเป็นประโยคสมบูรณ์และเป็นร้อยแก้ว ไม่แบ่งเป็นข้อๆ โดยบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่ควรเกิน 1 หน้ากระดาษขนาด A4 และให้ระบุคำสำคัญ (keywords) ไว้ท้ายบทคัดย่อในแต่ละภาษา
4. **บทนำ (Introduction)** : ให้เขียนอธิบายปัญหา วัตถุประสงค์ และการตรวจสอบเอกสาร
5. **ระเบียบวิธีวิจัย (Methodology)** : อธิบายถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลองและอธิบายวิธีการศึกษาทดลอง
6. **ผลการวิจัย (Results)** : การเขียนเสนอผลการศึกษาคควรกระชับและแสดงการวิจัยถึงผลที่ชัดเจน หากมีตารางกราฟ หรือรูปภาพ ให้มีเนื้อหาหรือวิธีการอธิบายประกอบ
7. **การอภิปรายผล (Discussions)** : การเขียนอภิปรายผลการศึกษา เป็นการชี้แจงผลการวิจัยว่าตรงตามวัตถุประสงค์ สมมติฐานของการวิจัย สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้อื่นที่มีอยู่ก่อนหรือไม่ อย่างไร ด้วยเหตุผลใดเปรียบเทียบหรือตีความเพื่อเน้นความสำคัญของงานและสรุปให้เข้าใจง่ายที่สุด
8. **บทสรุปหรือข้อเสนอแนะ (Conclusion or Suggestions)** : ให้เขียนสรุปสาระสำคัญของผลงานวิจัยว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยเน้นถึงปัญหาหรือข้อโต้แย้งในสาระสำคัญ ตลอดจนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์
9. **กิตติกรรมประกาศ หรือคำขอบคุณ (Acknowledgement)** : อาจจะมีหรือไม่ก็ได้ โดยเป็นการแสดงความขอบคุณผู้ช่วยเหลือในงานวิจัยแต่ไม่ได้เป็นผู้ร่วมในงานวิจัย

รูปแบบการเขียนรายการอ้างอิง

การอ้างอิงแบบแทรกปนไปกับเนื้อหา : เนื้อหาบทความใช้ระบบการอ้างอิงแบบนามปี (ชื่อ-นามสกุลของผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์) ตัวอย่างเช่นลมูล รัตตากร (2529) ได้กำหนดคุณสมบัติของ.....

เอกสารอ้างอิง : การเขียนเอกสารอ้างอิงให้เรียงเอกสารที่ใช้อ้างอิงทั้งหมดตามลำดับอักษรตัวแรกของรายการที่อ้างอิง โดยเรียงลำดับแบบพจนานุกรม และให้เรียงภาษาไทยขึ้นก่อนภาษาอังกฤษ มีรูปแบบการเขียน ดังนี้

1. หนังสือ

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. **ชื่อหนังสือ**. ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

สีลาภรณ์ บัวสาย. 2549. **เศรษฐกิจพอเพียง ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

Courtney, T. K. 1965. **Physical Fitness and Dynamic Health**. New York: McGraw-Hill Inc.

2. วารสาร

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. ชื่อเรื่อง. **ชื่อวารสาร** (ชื่อเต็มหรือย่อก็ได้). ปีที่ (ฉบับที่): เลขหน้าเริ่มต้น-เลขหน้าสิ้นสุด.

ไพฑูรย์ สีนารัตน์. 2531. การปฏิรูปหลักสูตรมหาวิทยาลัยในประเทศไทยที่กำลังพัฒนา. **อุดมศึกษา**. 13 (34): 14-20.

Elmastas, M., O. Isildak, I. Turkekal and N. Temar. 2007. Determination of antioxidant activity and antioxidant compounds in wild edible mushroom. **Food Composition and analysis**. 20: 337-345

3. วิทยานิพนธ์

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. **ชื่อวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าแบบอิสระ**. ระดับวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าแบบอิสระ คณะ สถาบันการศึกษา.

ยุริพรรณ แสนใจยา. 2545. **แนวทางการพัฒนาไรชาสุวิหะ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

4. เอกสารวิชาการอื่นๆ

ชื่อ สกุล. ผู้เขียนหรือหน่วยงาน. ปีที่พิมพ์. **ชื่อเรื่องหรือชื่อหนังสือ**. ประเภทของเอกสาร. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดพิมพ์. สถานที่พิมพ์.

คณะกรรมการอำนวยการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย. 2549. **คู่มือคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์**. สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร.

5. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ชื่อ สกุล. ปีที่พิมพ์. **ชื่อเรื่อง**. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: ชื่อ website (วัน เดือน ปี ที่สืบค้นข้อมูล)

วิจารณ์ พานิช. 2554. **วิชาการรับใช้สังคม**. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: <http://www.gotoknow.org/posts/440436> (27 เมษายน 2556)

การส่งต้นฉบับ

1. ผู้ส่งบทความจะต้องทำหนังสือนำส่ง พร้อมทั้งระบุชื่อ-สกุล หมายเลขโทรศัพท์ และอีเมล โดยทางกองบรรณาธิการวารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่จะติดต่อกลับไป เพื่อแจ้งผลการพิจารณา

2. จัดส่งต้นฉบับที่พิมพ์ตามข้อกำหนดของรูปแบบวารสาร จำนวน 3 ชุด พร้อมแผ่น CD บันทึกข้อมูล ส่งด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์ลงทะเบียนมาที่

กองบรรณาธิการ “วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่”

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

เลขที่ 202 ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

หรือเว็บไซต์ <http://www.research.cmru.ac.th>

การประเมินบทความต้นฉบับ

ต้นฉบับจะต้องผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จากภายนอกมหาวิทยาลัยในสาขาวิชานั้นๆ จำนวน 2 ท่านต่อเรื่อง โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาจะเป็นผู้สรรหา เพื่อรับการประเมิน กรณีมีการแก้ไขสถาบันวิจัยและพัฒนาจะส่งผลการอ่านประเมินคืนผู้เขียนให้เพิ่มเติม แก้ไข หรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่แล้วแต่กรณี

หมายเหตุ

1. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ใน “วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่” ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
2. เนื้อหาบทความที่ปรากฏในวารสารเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน ทั้งนี้ไม่รวมความผิดพลาด อันเกิดจากเทคนิคการพิมพ์
3. ในกรณีเป็นบทความที่ส่งมาจากบุคคลภายนอก จะมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการประเมิน และกลั่นกรองบทความจำนวน 3,000 บาท

The logo of Chiang Mai Rajabhat University is a large, light gray circle. Inside the circle, there is a stylized, darker gray graphic that resembles a traditional Thai umbrella or a fan, with multiple curved segments radiating from a central point. The entire logo is centered in the upper half of the page.

CHIANG MAI
RAJABHAT
UNIVERSITY

RAJABHAT CHIANG MAI RESEARCH JOURNAL

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

อาคารราชภัฏเฉลิมพระเกียรติ ชั้น 14

202 ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300

โทรศัพท์ 0-5388-5959 โทรสาร 0-5388-5950

E-mail: research_cmru@hotmail.com